

Handläggare

Äldreförvaltningen
Carina Thörnblom
Telefon: 08 508 36 222
Anders Håkansson
Telefon: 08 508 36 208

Till

Äldrenämnden
Den 23 maj 2023

Fördelning av stimulansmedel God och nära vård 2023

Förvaltningens förslag till beslut

1. Äldrenämnden godkänner förslag till modell för fördelning av stimulansmedel 2023 motsvarande 51,8 mnkr.
2. Äldrenämnden beslutar att delegera till förvaltningschefen att fördela stimulansmedel om 51,8 mnkr utifrån den modell som föreslås i detta ärende.

Sammanfattning

Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har enats om överenskommelsen God och nära vård 2023, En omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav. Överenskommelsen omfattar totalt 6 394,5 mnkr som fördelas till regioner och kommuner i Sverige.

Stimulansmedlen till kommuner fördelas på tre övergripande områden enligt nedan. Stockholms stad har tilldelats 51,8 mnkr för arbete inom överenskommelsen.

- Utveckling av den nära vården – 36,3 mnkr
- Goda förutsättningar för vårdens medarbetare – 10,3 mnkr
- Vidareutbildning sjuksköterskor – 5,2 mnkr

Den del som avser ”Utveckling av den nära vården” föreslås dels bestå av ett grundstöd till förvaltningar (9,7 mnkr) för att arbeta med omställningen mot God och nära vård, dels av medel som går till olika former av utvecklingsarbeten inom nära vård (21,0 mnkr). Den största delen av utvecklingsarbetena bör användas inom ett antal prioriterade områden. Därutöver finns utrymme att fortsätta vissa utvecklingsarbeten som är igång sedan tidigare.

Den del som avser ”Goda förutsättningar för vårdens medarbetare” (10,3 mnkr) föreslås gå till utförarverksamheter som har hälso- och sjukvårdsansvar inom staden (särskilda boenden inom äldreomsorg, socialpsykiatri och LSS-hälsan). Detta gäller såväl kommunalt som privat drivna verksamheter. Fördelningen av medlen bygger på en ansökan till äldreförvaltningen där utförare får anmäla intresse om stimulansmedel. Medlen fördelas därefter utifrån antal platser.

Den del som avser ”Vidareutbildning till specialistsjuksköterska” (5,2 mnkr) går dels till att finansiera de kostnader som är förknippade med pågående specialistutbildningar, dels till sjuksköterskor som är intresserade av att påbörja en specialistutbildning under 2023.

Bakgrund

Regeringen och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har enats om överenskommelsen God och nära vård 2023 – En omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav. Genom den Regionala Samverkans- och Stödstrukturen (RSS) har kommunerna i Stockholms län tilldelats drygt 152,7 mnkr för arbete med God och nära vård 2023. Detta motsvarar den volym som erhöles 2021 och 2022.

Storsthlm har en samordnande roll för RSS Stockholms län och fungerar som mottagare av länsgemensamma statliga stimulansmedel. Styrgruppen för RSS, där socialchefer företräder länets kommuner, har den 20 februari 2023 ställt sig bakom förslaget om fördelning av årets stimulansmedel.

Ärendet

I Stockholms stad har äldreförvaltningen uppdraget att administrera och fördela stimulansmedel till stadens verksamheter utifrån överenskommelsen om God och nära vård. För 2023 har staden tilldelats 51,8mnkr som fördelas på följande tre områden:

- Utveckling av den nära vården – 36,3 mnkr
- Goda förutsättningar för vårdens medarbetare – 10,3 mnkr
- Vidareutbildning sjuksköterskor – 5,2 mnkr

Tidigare har Stockholms stad framförallt arbetat med God och nära vård inom äldreomsorgen och LSS-hälsan. Arbetet med God och nära vård inkluderar den kommunala hälso- och sjukvården, den kommunala omsorgen samt olika typer av förebyggande och hälsofrämjande insatser – alltså inte enbart vård som namnet indikerar. Inom Stockholms stad inkluderas flera verksamhetsområden 2023. Förutom äldreomsorg, LSS-hälsan även

socialtjänst, förskola och skola. Dessa verksamhetsområden kommer att ta del av stimulansmedlen för God och nära vård 2023.

Överenskommelse God och nära vård

Sveriges kommuner och regioner och regeringen har upprättat överenskommelsen God och nära vård 2023, en omställning av hälso- och sjukvården med primärvården som nav.

Utvecklingen av God och nära vård innebär inte en ny organisationsform eller vårdnivå och är inte heller en ny benämning på dagens primärvård. Det handlar om ett förhållningssätt för en mer personcentrerad hälso- och sjukvård där samarbetet och samverkan mellan regioner och kommuner är central. Målet med omställningen av hälso- och sjukvården är att patienten får en god, nära och samordnad vård som stärker hälsan. Målet är också att patienten är delaktig utifrån sina förutsättningar och preferenser samt att skapa ett mer samhällsekonomiskt effektivt och långsiktigt hållbart hälso- och sjukvårdssystem.

Omställningen till en god och nära vård pågår i kommuner och regioner. Arbetet kräver långsiktighet och uthållighet hos såväl regioner och kommuner som staten. Det handlar bland annat om att utveckla personcentrerade, effektiva och ändamålsenliga arbetsätt som utgår från patientens behov och underlättar för huvudmän, vårdgivare, specialiteter och professioner att samarbeta. Det handlar också om att i hela landet bli bättre på att möta invånarnas krav på tillgänglighet och flexibilitet genom tekniska eller mobila lösningar samt snabbare och enklare ge tillgång till rätt vårdnivå inom ramen för de gemensamma resurser som finns tillgängliga. Utvecklingen av nya arbetsätt är också centralt i arbetet för att möta kompetensförsörjningsutmaningen i kommuner och regioner

Regioner och kommuner ska arbeta för att utveckla samverkan mellan sig då detta är en förutsättning för att kunna ställa om till en nära vård. En central del för att kunna tillhandahålla en sammanhängande primärvård är att huvudmännen har en gemensam struktur för planering av primärvården, hur den ska utformas och utvecklas. Andra centrala aspekter är att regionen och kommunerna i länet har en gemensam målbild för omställningen till en god och nära vård, en gemensam systemledning samt en struktur för hur omställningen ska utvecklas och följas upp. Samverkan bör inte bara ske mellan regionernas och kommunernas primärvård utan också med andra berörda verksamheter och aktörer, till exempel tandvården, socialtjänsten, skolan och dess elevhälsa, företagshälsovården, den specialiserade vården samt med aktörer inom det civila samhället och genom samordningsförbunden. Inom ramen för samverkan är det viktigt att det hälsofrämjande,

förebyggande och det habiliterande/rehabiliterande arbetet prioriteras.

Utveckling av den nära vården

I överenskommelsen God och nära vård anges att stimulansmedel inom området ”Utveckling av den nära vården” kan användas till insatser för att stödja omställningsarbetet. I överenskommelsen delas denna del upp på generella insatser som utgår från ett personcentrerat förhållningssätt och på särskilda insatser inom följande områden:

- Generella insatser avser utveckling av samverkan mellan region och kommun, om samordning inom eller mellan vårdgivare och om anpassning av vårdtjänster till de målgrupper som i hög grad behöver vårdens tjänster med mera.
- Särskilda insatser avser utveckling hälsofrämjande, förebyggande och habiliterande/rehabiliterande arbetsätt, insatser för att undvika slutenvård genom proaktiva arbetsätt och ett ändamålsenligt resursutnyttjande för omställningen med mera.

Goda förutsättningar för vårdens medarbetare

Enligt överenskommelsen anges att stimulansmedel inom området ”Goda förutsättningar för vårdens medarbetare” bland annat kan användas inom följande områden:

- En ändamålsenlig kompetensförsörjning för omställning till en nära vård.
- Utveckla förutsättningarna på arbetsplatsen.
- Utbilda vårdens framtida medarbetare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom äldreförvaltningens administrativa avdelning och avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Vidare har ärendet beretts i samarbete med socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 17 maj 2023. Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 16 maj 2023 och socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 17 maj 2023.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Eftersom stimulansmedlen är uppdelad på tre områden föreslås också tre fördelningsmodeller för att intentionerna i respektive del ska uppnås på bästa sätt. De som tar emot dessa medel ska kunna återredovisa vad medlen använts till. Återredovisningen görs till äldreförvaltningen och bygger på en redovisningsmall som utformas av Socialstyrelsen i samråd med Sveriges kommuner och regioner. Denna kommer att skickas ut av äldreförvaltningen i början av 2024.

Fördelning av medel för "Utveckling av den nära vården"

Medlen inom området "Utveckling av den nära vården" föreslås dels bestå av ett grundstöd till stadsdelsförvaltningar och fackförvaltningar, dels av medel till utvecklingsarbeten inom nära vård som ges till stadsdelsförvaltningar, socialförvaltningen och utbildningsförvaltningen.

Medlen för nära vård föreslås fördelas enligt följande tabell:

Nära vård - totalt 36 310 636 kr	Antal	Per förvaltning	Totalt
Grundstöd äldreförvaltningen	1	3 200 000	3 200 000
Grundstöd utbildningsförvaltningen	1	1 000 000	1 000 000
Grundstöd stadsdelsförvaltningar	11	500 000	5 500 000
Nära vård stadsdelsförvaltningar	11	<i>Via fördelningsnyckel</i>	21 010 636
- till prioriterade områden			15 010 636
- till övrigt pågående arbete			6 000 000
Nära vård LSS-hälsan (socialförvaltningen)	1	600 000	600 000
Nära vård skola (utbildningsförvaltningen)	1	5 000 000	5 000 000
Totalt			36 310 636

Grundstödet (9,7 mnkr) ska kunna användas av förvaltningarna för att driva arbetet med omställningen till god och nära vård. Det kan exempelvis handla om samordnarroller, kontaktpersoner, utredningar eller kartläggningar, samverkansmöten, sammankomster/seminarier och liknande.

Äldreförvaltningen erhåller ett högre grundstöd 2023 utifrån befintlig roll att samordna stadens arbete med God och nära vård och budgetuppgdraget om handlingsplan och målbild.

Grundstödet till stadsdelsförvaltningar föreslås utgå från sammanläggningen till 11 förvaltningar som gäller från och med juli 2023.

Äldreförvaltningen anser att utvecklingsarbeten inom nära vård behöver ges en tydligare inriktning från och med 2023 genom att styra utvecklingsarbetet till ett antal prioriterade utvecklingsområden. Detta för att kunna driva omställningen mer samlat och göra tydligare framsteg i arbetet. De områden som föreslås avser både specifika och gemensamma frågor inom

äldreomsorg, socialtjänst, förskola och skola. Följande prioriterade områden föreslås för 2023:

- Utveckling av lokal samverkan mellan kommun och region för sammanhållna vård och omsorg (alla åldrar).
- Utveckling av SIP (samordnad individuell plan) och LUS-processen (lag om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård) (alla åldrar).
- Utveckling av tryggt mottagande i hemmet (äldre).
- Utveckla processer inom hälso- och sjukvårdsområdet med den äldres individuella behov i fokus (äldre).
- Kvalitetsutveckling samt utveckling av teamarbete på särskilda boenden (äldreomsorg, socialpsykiatri och LSS).
- Utveckling av arbetssätt med stöd av digital teknik, inklusive införande av säkra möten via video (alla åldrar)
- Utveckling av hälsofrämjande, förebyggande och habiliterande arbetssätt (fokus äldre)
- Stärkt samverkan och förebyggande och tidiga insatser mellan förskola, elevhälsa, socialtjänst och regionens barn- och ungdomspsykiatri (barn och unga)
- Främja psykisk hälsa och motverka psykisk ohälsa (fokus äldre)

Äldreförvaltningen föreslår att 21,0 mnkr fördelas till stadsdelsförvaltningarna för utvecklingsarbeten inom nära vård. Av dessa föreslås 15,0 mnkr nyttjas till satsningar inom de prioriterade områdena ovan, och 6,0 mnkr till övrigt pågående utvecklingsarbete. Detta för att möjliggöra fortsättning av vissa utvecklingsarbeten som är igång sedan tidigare. Medlen fördelas till stadsdelsförvaltningarna utifrån en fördelningsnyckel som tar hänsyn till befolkningsmängd och andelen äldre. Fördelningen framgår av detta ärendes bilaga.

Äldreförvaltningen anser att det är viktigt att arbetet med att uppnå en nära vård sker på ett kommundemensamt sätt för att bästa möjliga resultat ska kunna uppnås. Det är stadsdelsförvaltningarna som ska bedriva samarbetet lokalt med regionen och de regiformer som bedriver verksamhet inom stadsdelsförvaltningarna. Förvaltningarna har därmed ansvar och möjlighet att involvera utförare i olika regiformer i utvecklingsarbetet mot en nära vård.

Äldreförvaltningen föreslår att utbildningsförvaltningen erhåller 5,0 mnkr för att arbeta med utvecklingsarbete inom nära vård kopplat till skola och elevhälsa.

Vidare föreslår äldreförvaltningen att socialförvaltningens stadsövergripande enhet LSS-hälsan som ger kommunal hälso- och

sjukvård till personer enligt LSS erhåller 0,6 mnkr för utvecklingsarbeten inom nära vård.

Fördelning av medel "Goda förutsättningar för vårdens medarbetare"

Området Goda förutsättningar för vårdens medarbetare delas enligt överenskommelsen God och nära vård upp i områdena:

- en ändamålsenlig kompetensförsörjning för omställning till en nära vård,
- utveckla förutsättningarna på arbetsplatsen och
- utbilda vårdens framtida medarbetare

Det första området avser strategiskt kompetensförsörjningsarbete som exempelvis utveckling av team och arbetssätt och modeller för kompetens och karriärutveckling. Område två och tre handlar om att utveckla förutsättningarna på arbetsplatsen och kompetensutveckla befintliga och framtida medarbetare. Dessa medel kan enligt överenskommelsen nyttjas i verksamheter som arbetar i team med hälso- och sjukvårdslegitimerad personal.

Äldreförvaltningen föreslår att de 10,3 mnkr inom vårdens medarbetare fördelas till utförarverksamheter som har hälso- och sjukvårdsansvar inom staden. Det är särskilda boenden inom äldreomsorg, socialpsykiatri och LSS-hälsan. Detta gäller såväl kommunalt som privat drivna verksamheter. Fördelningen av medlen föreslås bygga på en ansökan till äldreförvaltningen, där stadsdelsförvaltningarna, LSS-hälsan och privata utförare får anmäla intresse om stimulansmedel. Medlen fördelas därefter utifrån antal platser. De särskilda boenden som tar del av dessa medel ska ha minst 80 procent av sina boende placerade av Stockholms stad.

Fördelning av medel "Vidareutbildning sjuksköterskor"

Vidareutbildning av sjuksköterska till specialistsjuksköterska är en riktad satsning som syftar till att stimulera sjuksköterskor att vidareutbilda sig till specialistsjuksköterska med bibehållen lön under utbildningen.

Det fördelas 3,1 mnkr till vidareutbildning av sjuksköterskor inom äldreomsorgen. Den satsning på specialistsjuksköterskor som inleddes hösten 2021 fortsätter till och med vårterminen 2023.

Till LSS-hälsan utgår 0,3 mnkr avseende kostnaden för en medarbetare som läser vidare till distriktssköterska. Den satsningen inleddes hösten 2021 och fortsätter till och med vårterminen 2023.

1,8 mnkr är öppna för ansökan från stadsdelsförvaltningar, fackförvaltningar och utförarverksamheter för nya sjuksköterskor

att inleda specialistutbildning, såväl inom egen regi som privat regi. Återstående medel tilldelas äldreförvaltningen för ledning och samordning av arbetet.

Jämställdhetsanalys

Dessa stimulansmedel syftar till att uppnå ett bättre samarbete mellan de parter som samverkar om den äldres vård och omsorg men de innehåller även vissa kompetenshöjande insatser. Äldreförvaltningen kan inte se att dessa insatser skulle ha någon påverkan på vilket kön som den äldre tillhör.

Patric Rylander
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Linda Hannes
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

Fördelning av medel God och nära vård, ”Utveckling av den nära vården”.